

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № _____ від _____

**Обласні, Київська міська
державні адміністрації**

Про надання роз'яснення

Міністерство соціальної політики України у зв'язку із надходженням численних запитів від структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних, Київської міської державних адміністрацій, обласних, Київського міського центрів соціальних служб щодо прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 06.10.2021 № 1040 „Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі”, повідомляє.

Вищезазначеною постановою:

затверджено Порядок подання та оформлення документів, призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі (далі – Порядок);

внесено зміни до Порядку підготовки та перепідготовки фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 430 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 46, ст. 1472);

визнано таким, що втратив чинність, пункт 1 постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2019 р. № 233 “Деякі питання державної допомоги окремим категоріям громадян” (Офіційний вісник України, 2019 р., № 26, ст. 905).

Щодо фінансування компенсації за догляд фізичними особами, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі.

Правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства визначаються Бюджетним кодексом.

Згідно з підпунктом „а” пункту 4 частини першої статті 89 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) виплата компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги, здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Разом з тим зазначаємо, що відповідно до статті 91 Кодексу до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, належать видатки, зокрема, на соціальний захист та соціальне забезпечення.

Так, згідно з підпунктом „д” пункту 3 частини першої статті 91 Кодексу компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги, можуть фінансуватися з усіх місцевих бюджетів.

Міністерством фінансів зазначено, що відповідно до Кодексу такі видатки здійснюються з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад, а їх фінансування належить до власних повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, які забезпечуються шляхом закріплення за органами місцевого самоврядування відповідних податків та зборів, інших ресурсів, необхідних для здійснення таких повноважень.

Із урахуванням викладеного забезпечення виплати компенсації має здійснюватися за рахунок коштів місцевих бюджетів у встановленому законодавством порядку.

Щодо форм документів, необхідних для призначення компенсації

Форми документів (заяв, договору, акту виконаних робіт) розроблено Мінсоцполітики та надіслано на погодження центральним органам виконавчої влади.

Також листом Мінсоцполітики від 02.12.2021 № 20385/0/2-21 надіслано обласним, Київській міській державним адміністраціям для пропозицій.

Щодо форми висновку про стан здоров'я особи, яка через порушення через порушення функцій організму не може самостійно пересуватися та самообслуговуватися і потребує надання соціальних послуг з догляду (далі – висновок про стан здоров'я), за формою, затвердженою МОЗ.

Наказом МОЗ від 09.03.2021 № 407 затверджено форми первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються в закладах охорони здоров'я (zareєстровано в МЮ 15.04.2021 за № 510/36132, 511/36133, 512/36134).

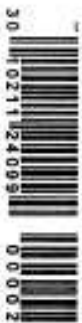
Наразі, МОЗ підготовлено зміни до цього наказу, а саме до форми № 080-4/о та інструкції щодо її заповнення.

З огляду на зазначене, рекомендуємо при призначенні компенсації користуватися формою № 080-4/о.

Разом з тим зазначаємо, що відповідно до пункту 10 Порядку договір укладається на період, на який особа потребуватиме надання соціальних послуг з догляду на професійній основі, але не більше ніж на строк, визначений у висновку про стан здоров'я.

Продовження строку дії договору здійснюється на підставі поданого висновку про стан здоров'я.

Щодо визначення фізичної особи, яка надаватиме соціальні послуги з догляду на професійній основі.

Відповідно до пункту 5 Порядку під час подання заяви про потребу в наданні соціальних послуг особа або законний представник особи, яка потребує надання соціальних послуг з догляду на професійній основі, використовуючи інформацію про фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі, яка міститься у переліку, можуть зазначити прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи, яка надаватиме соціальні послуги з догляду на професійній основі.

Якщо у заяві про потребу в наданні соціальних послуг не зазначено прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи, яка надаватиме соціальні послуги з догляду на професійній основі, уповноважений орган самостійно приймає рішення про вибір такої фізичної особи, використовуючи відомості з переліку.

Пунктом 6 Порядку визначається, що уповноважений орган протягом двох робочих днів після отримання поданої заяви про потребу в наданні соціальних послуг особи або законного представника особи, яка потребує надання соціальних послуг з догляду на професійній основі, надсилає письмове повідомлення фізичній особі, яка надає соціальні послуги з догляду на професійній основі, про вибір такої особи до надання соціальних послуг з догляду на професійній основі.

Фізична особа, яка надає соціальні послуги з догляду на професійній основі, не пізніше трьох робочих днів після отримання повідомлення подає до уповноваженого органу заяву про згоду надавати соціальні послуги з догляду на професійній основі (далі - заява про згоду надавати соціальні послуги).

При визначенні такої особи рекомендуємо враховувати бажання фізичної особи надавати соціальні послуги з догляду, місцепроживання тощо.

Щодо категорій осіб, які можуть надавати соціальні послуги з догляду

Відповідно до пунктів 1, 2 Порядку компенсація призначається і виплачується призначається фізичній особі, яка надає соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі, пройшла підготовку та перепідготовку з основ догляду, які:

- не перебувають у трудових відносинах;
- не є фізичними особами - підприємцями;
- не провадять незалежної професійної діяльності (наукової, літературної, артистичної, художньої, освітньої або викладацької, а також медичної, юридичної практики, зокрема адвокатської, нотаріальної діяльності);
- не перебувають на обліку як безробітні.

Нормами Закону та Порядку не встановлено обмеження щодо наявності родинних зв'язків та працездатності / непрацездатності особи.

Щодо обмеження в призначенні компенсації

Пунктом 3 Порядку визначено, що компенсація не призначається:

- 1) фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі, особам, зазначеним у абзацах другому - шостому пункту 1 цього Порядку, якщо такі особи:

отримують соціальні послуги догляду вдома, паліативного догляду, стаціонарного догляду від надавача комунального чи недержавного сектору;

отримують виплати на догляд відповідно до Законів України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю” (крім осіб з інвалідністю з дитинства I групи);

2) фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі і отримують допомогу на догляд відповідно до Закону України “Про психіатричну допомогу”;

3) фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі і отримують компенсацію за надання соціальних послуг з догляду на непрофесійній основі відповідно до Закону України “Про соціальні послуги”.

Крім того, Особи, які отримують соціальні послуги або виплати, визначені в підпункті 1 пункту 3, або особи, за яких фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі, отримують виплати, зазначені в підпунктах 2 і 3 пункту 3 цього Порядку, за їх бажанням замість соціальних послуг чи виплат можуть отримувати соціальні послуги з догляду від фізичної особи, яка надає соціальні послуги з догляду на професійній основі, відповідно до цього Порядку.

Щодо критеріїв оцінювання особи, яка потребує надання соціальних послуг з догляду та визначення орієнтованого часу надання послуги

При визначенні потреби в догляді рекомендуємо застосовувати наказ Мінсоцполітики від 13.11.2013 № 760, яким затверджено Державний стандарт догляду вдома, зареєстрований в Мін’юсті 22.11.2013 за № 1990/24522 (зі змінами), зокрема, комплексне визначення ступеня індивідуальних потреб (додаток 1)

Оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги догляду вдома (для дітей з інвалідністю віком від трьох до 18 років) (додаток 7).

Також додатком 3 до цього Державного стандарту наведено основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги догляду вдома осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, орієнтовний час для їх виконання.

Щодо програмного забезпечення призначення компенсації

Наразі ДП ІОЦ Мінсоцполітики проводить доопрацювання ПК „Соціальна громада” в частині:

ведення реєстру фізичних осіб, які надають соціальні послуги без здійснення підприємницької діяльності;

призначення і виплати компенсації.

Щодо сплати страхових внесків

Постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.2021 № 850 внесено зміни до Порядку нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування за деякі категорії застрахованих осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2011 р. № 178.

Щодо підготовки / перепідготовки фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду.

Порядком підготовки та перепідготовки фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 430 (далі – Порядок № 430) визначено, що фізичні особи, які мають документ про медичну освіту (додається копія документа про медичну освіту).

В Україні на сьогодні діє чотирьохрівнева система навчальних закладів, яка забезпечує якісне навчання з подальшим присвоєнням таких кваліфікаційних рівнів як молодший спеціаліст (2–3 роки), бакалавр (3–4 роки), спеціаліст (6 років) і магістр (1–2 роки).

Постановами Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 645 „Про документи про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка і додатки до них”, від 09.09.2020 № 811 „Про документи про вищу освіту (наукові ступені)” визначено, зокрема перелік документів, які посвідчують наявність відповідної освіти у особи.

Щодо документу, який підтверджує проходження фізичною особою, яка надає соціальні послуги з догляду підготовки / перепідготовки

Порядком № 430 визначено, що після проходження навчання та/або складення іспиту в організації, яка здійснює навчання фізичних осіб, фізичні особи отримують довідку.

У довідці обов'язково зазначається:

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи, яка проходила навчання та/або склала іспит;

найменування організації, що здійснювала таке навчання;

реквізити документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України або її спеціальний статус (тип, назва документа, серія, номер, дата видачі та уповноважений суб'єкт, що видав документ, строк дії документа);

дата проходження навчання/перенавчання.

Після отримання довідки про проходження навчання/перенавчання фізичні особи протягом п'яти робочих днів надсилають копію такої довідки до уповноваженого органу для включення такої особи до переліку.

Заступник Міністра

Борис ЛЕБЕДЦОВ

12.08.2022